

Voorwoord

Iemand stelde eens de vraag wat men over tienduizend jaar zal weten over onze tijd. Toegegeven, de vraag sloeg op de 20ste eeuw, maar het antwoord dat schrijver J.G. Ballard noteerde was veelzeggend en net zo goed van toepassing op onze tijd. In de actualiteit lijken dingen verschrikkelijk belangrijk. We kunnen moeilijk afstand nemen van die belangrijkheid en daarmee deels van onze eigen, vermeende belangrijkheid.

Wat blijft er over van al die uitvindingen, van de opkomst van internet, van de wereldoorlogen, van Hiroshima, van Elvis Presley, van de Nobelprijs, van de genocides en de vernietigingskampen, van onze beroemdheden, de Kennedy's en de Beatles. We kunnen pagina's volschrijven met verworvenheden en dingen die wij belangrijk vinden, maar volgens Ballard weten ze over tien millennia nog maar één naam.

Neil Armstrong.

En hij kon nog wel eens gelijk hebben ook. Vanuit de gedachte

dat de hele evolutie bestaat uit bewegingen omhoog en omlaag, is de gedachte dat de eerste mens op de maan het hoogste is dat de mens ooit heeft bereikt, niet zo gek. Sinds dat unieke moment in 1968, sinds de woorden ‘It’s a small step for man, but a giant leap for mankind’ moeten we helaas constateren dat verdere vooruitgang is uitgebleven. Vooruitgang niet in de zin van verbeteringen van onze gezondheid en de kwaliteit van het dagelijks leven, maar gewoon, vooruitgang in de zin van een majeure stap naar een ander plan. Neil stapte op de maan en zag dat er verder niets is.

Dat was duidelijk een etage te hoog. Sindsdien zijn we niet verder gestegen, maar eerder — op het moment van schrijven — aan het teruggliden naar een dieper bijgeloof. Bijna alsof het er bij ons niet in wil dat we voor meer bestemd zijn.

De vraag die dit alles oproept, is: wat moeten we vastleggen van onze tijd, als er toch verder niets van zal beklijven?

Persoonlijk denk ik dat Ballard zich met zijn antwoord — hoe kan het ook anders in zo’n geïsoleerde uitspraak — heeft beperkt tot de werkelijkheid. Van die werkelijkheid blijft op den duur maar weinig van belang over. Maar hij negeerde de verbeelding van de mens: de kans is groot dat we tienduizend jaar later nog altijd genieten van sonaten van Beethoven en cantaten van Bach, en van verhalen die overleven. De verbeelding is misschien wel tijdlozer dan de werkelijkheid.

Wie zal het zeggen. Welke verhalen zullen worden verteld aan de kampvuren van de post-beschaving? Wie garandeert u dat dat het echt gebeurde is, of de producten van onze verbeelding, zoals op de volgende bladzijden?

* * *

Bij het schrijven van deze verhalen was de 21ste eeuw mijn voornaamste inspiratiebron. Nog beneveld door de voorgaande honderd jaar haasten wij ons nu reeds anderhalf decennium derwaarts, richting het ongewisse, maar toch tekenen zich reeds contouren af. Want typerend voor het begin van deze eeuw is alvast dat thans de redeloosheid ons via de rede tot gehoorzaamheid tracht te dwingen.

Er komt een moment, dat fictie en werkelijkheid definitief niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. Ik neem daar graag een voorschot op.

M.H. Vesseur

Smerige dagen

De dag begint goor, als een man die zo uit bed de wereld in stapt met hooguit een paar klotsende slokken gitzwarte koffie tegen zijn huid, maar zonder zich te scheren of zijn tanden te poetsen. Zo'n dag die al oud voelt als hij nog moet beginnen. Vette wolken vertragen de zonsopgang, onaantrekkelijk menstruatiewatten met hun duistere rood. Zo'n dag die meteen al ruikt naar een benzinstation. Of naar fabrieken in de verte, aan de Veluwezoom waar goedkope arbeid is teruggekeerd uit China. Een geur die hier niet thuishoort maar niet meer door de bossen wordt afgebroken. Laat geïmporteerde Polen die troep snuiven. In deze omgeving hoort het fris te ruiken, als in de dagen dat Gerrit Jan Heijn hier met zijn moordenaar wandelde. Hoe lang is die al niet op vrije voeten?

Ik schrik wakker van een dichtklappend autoportier. Als ik met mijn arm het raam veeg om iets te kunnen zien, loopt het water mijn mouw in. Ik zie een vrouw naar het wegrestaurant lopen. Ze graait wat in haar tas, een trits filtersigaretten valt op de grond. Ze gooit het pakje vervolgens ook weg en loopt naar de achterdeur van het gebouw. Daar rommelt ze nog wat,

in haar tas denk ik, en gaat naar binnen.

De vrouw heeft nog maar net haar schort omgedaan.

Ze heeft nog maar net de boel opengegooid.

Ze heeft nog maar net het neonbord 'Open 6-24' aangezet.

Ik zit hier nog maar net aan een tafeltje bij het raam.

En de koffie is nu al smerig.

Heeft ze het laatste restje van gisteravond opgewarmd of heeft ze haar dikke, vette, gitzwarte zigeunerinnenhaar uitgewrongen en het vocht met een trechter opgevangen en in een magnetron verwarmd? Zij is overigens niet het soort serveerster waar je op zit te wachten als je met je eigen vrouw bent, denk ik. Te moeilijk om je ogen vanaf te houden. Een donkere tijger, die nonchalant tegen je zal doen tot het er op aan komt. Tot zij denkt dat jij denkt dat je haar de baas zou kunnen. Ze neemt me voor kennisgeving aan, maar is niet onvriendelijk, vraagt me met een glimlach of de koffie te zuipen is. (Ik zeg ja.) Ik zweer je dat ze als ze niet werkt in een leren pak op een Harley Davidson zit, misschien bij een getatoëerde man achterop. 's Avonds zuipt ze kerels onder tafel. Seks met haar ruikt naar hooi. Ze heeft ook een grote mond.

'In je auto geslapen?'

'Waarom denk je dat?'

'Je ziet eruit als iets wat de kat hier mee naar binnen heeft genomen,' zegt ze met twee armen op tafel en haar ogen op mij. 'En je stinkt.'

'Wat zal ik me hier thuis voelen,' zeg ik.

Haar eieren met spek zijn aan het verteren. Daarna weer koffie. Tijdens die kop schrik ik op, de deuren van het wegres-

restaurant worden opengeschopt. Er staat een man met dik rechtopstaand haar, de armen horizontaal om de deuren open te houden. Een ijzige wind komt binnen. Zijn lange jas klap-pert.

‘Dames en heren, Elvis heeft het gebouw verlaten,’ roept hij luid door het wegrestaurant. Hij kijkt nergens in het bijzonder naar. Niet naar de serveerster in de keuken en niet naar haar enige klant. Dan stapt hij opzij om doorgang te verlenen aan een groep mensen. ‘Elvis heeft het gebouw verlaten,’ blijft hij roepen bij de deuren. ‘Elvis heeft het gebouw verlaten.’

‘We zijn allemaal gek hier,’ zegt de serveerster, die uit het niets is opgedoken en me koffie bijschenkt. Ze blijft even staan om samen met mij naar de optocht te kijken.

Ik neem een slok. ‘Deze koffie is heerlijk,’ zeg ik.

Dan loopt ze weg en ik schrik me wild van een doorrookte man, huid zo grauw als zijn kostuum, die buiten mijn zicht naar mijn tafel is gelopen en op luide toon zegt: ‘Ik heb géén seksuele betrekkingen onderhouden met die vrouw.’ Hij wijst daarbij naar de weglopende serveerster. Die kijkt om en grijnst naar me. Dan loopt de grauwe man terug naar het gezelschap dat zich in een uithoek aan een lange tafel begint te installeren. Onderweg zegt hij nogmaals luid, wijzend naar de bar, ‘Ik heb géén seksuele betrekkingen onderhouden met die vrouw,’ en zet zich dan aan tafel, waar zijn stem opgaat in een kakofonie van stemmen.

Het patroon verloopt ongeveer zo. Om beurten gaat iemand van het gezelschap naar het toilet. Bij het opstaan hoor je dan luidkeels ‘Dames en heren, Elvis heeft het gebouw verlaten.’ In

het voorbijgaan stopt men bij mijn tafel aan het raam. Ik zit en probeer aan niets te denken, maar dat gaat zo niet. De eerste is een dikke man.

‘Ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg. At your service!’ balkt hij. Met zijn woeste rode krullen en met hetzelfde rood doorlopen ogen lijkt hij in niets op de Pim Fortuyn die hij opgewonden citeert.

Ik kijk uit mijn ooghoeken naar de serveerster. Is te zien hoe ik reageer? Ik zie vast asgrauw. Tenzij mijn pokerface inderdaad nog altijd werkt, zoals destijds, toen ik in rechtszaalen tegenover bontkwekers en advocaten stond.

‘Ik beloof twee dingen als wij deelnemen aan de regering. En dat zijn keiharde beloften. Ten eerste: na vier jaar zijn er geen wachtlijsten meer in de gezondheidszorg. Ten tweede: een uitermate restrictief vreemdelingenbeleid. De grenzen gaan dicht.’

Zo gaat hij een tijdje door. Laatste woorden: ‘De islam is een achterlijke cultuur. Het heeft wel iets weg van die oude gereformeerden. Gereformeerden liegen altijd.’

Dan loopt hij naar de toiletten. Hij wordt vrijwel onmiddellijk afgelost door een vrouw met een wollen omslagdoek en lang zwart haar dat in haar gezicht plakt. Ze wrijft met de ene hand over de rug van de andere. Ze haalt een foto tevoorschijn, waarop een man, een vrouw (zij, in gelukkiger dagen zo te zien) en een kind.

‘Onrechtvaardigheid achtervolgt haar mensen, en hoe ongezond is het bed van de tirannie. Een ons preventie is beter dan een pond genezing. En weet dat het beter is om terug te keren naar de waarheid dan te volharden in een fout. Ik zeg u tot slot dat uw veiligheid niet ligt in de handen van